

REZERVELE DE CREȘTERE A PRODUCTIVITĂȚII MUNCII LA ÎNTREPRINDERILE DE COMUNICAȚII

Maria GRIȚCO, Lilia SAVA

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: Progresul oricărei societăți depinde într-o măsură decisivă de eficiența utilizării resurselor umane, naturale și financiare de care dispune. Întotdeauna, oamenii s-au străduit ca din fiecare unitate de muncă, de resurse umane sau financiare ce se cheltuie, să asigure o creștere cât mai mare a volumului și a calității serviciilor și să obțină cantități sporite de bunuri materiale și servicii. Datorită acestor obiective se asigură o creștere economică intensă, a unei economii avansate și condiții în vederea ridicării bunăstării materiale și spirituale a populației.

Cuvinte cheie: productivitatea muncii, servicii, resurse umane, venit din vânzări

1. Introducere

Prin productivitate se înțelege rodnicia, randamentul factorilor de producție utilizați. Acest lucru se poate aprecia cu ajutorul indicatorului productivității, care se determină ca raportul dintre bunurile economice obținute și factorii de producție implicați în realizarea lor.

$$q = \frac{Q}{F_i}$$

Productivitatea se poate determina la nivel de:

- Firmă - obținerea unui nivel cât mai ridicat al productivității înseamnă creșterea eficienței, obținerea unor efecte mai mari cu același volum de factori de producție
- Ramură
- Economie națională - se produce mai multă bogăție cu același volum de factori, ceea ce permite satisfacerea mai bună a trebuințelor.

Productivitatea muncii reprezintă un indicator de baza care ilustrează eficiența muncii. Factorii care influențează gradul de creștere a productivității muncii sunt: progresul tehnic; perfecționarea organizării conducerii, și muncii; calificarea, perfecționarea profesională și creșterea îndemnării executanților.

Productivitatea muncii depinde direct de volumul de servicii create și de numărul de lucrători, care sunt incadrați în crearea lor.

Volumul serviciilor create, depinde de factorii mediului extern, care caracterizează starea demografică, socială și economică a țării și care determină oferta și cererea pentru serviciile de telecomunicații.

2. Metode de măsurare și căile de sporire a productivității muncii

Productivitatea trebuie studiată în baza rezultatelor cantitative, imediat măsurabile și pe preț. Se impune găsirea și a altor modalități de apreciere a productivității, mai ales pentru servicii. În lupta concurențială încep să conteze alte elemente ce sunt în afara prețului ca: gradul de înnoire permanentă a serviciilor, diversificarea serviciilor, gradul de satisfacție și apreciere de către clienți.

Este dificil de evaluat productivitatea muncii în servicii, acestea fiind foarte diversificate și prea puțin posibil de standardizat. În servicii, rezultatele nu au, cel mai adesea, o expresie fizică măsurabilă și nu se poate identifica nici prețul pe unitate de produs. Pentru activitatea de comunicații electronice se poate determina, deși cu dificultate, numărul de apeluri "x" durata și categoria de apeluri, volumul vânzărilor. Asociind prețul pe unitatea de produs (impuls) se obțin rezultate valorice și putem calcula productivitatea după relația:

$$q = VV (PM) / Nms$$

unde: q – productivitatea muncii calculată în indicatori valorici;

VV/PM – volumul vânzărilor;

Nms – numărul personalului mediu scriptic;

O importanță deosebită capătă determinarea productivității muncii după valoarea adăugată.

Acest indicator indică efortul propriu al colectivului de muncă, pe de o parte, și gradul de competitivitate a întreprinderii, pe de altă parte. Productivitatea muncii după valoarea adăugată se calculează după relația:

$$q = VA / Nms$$

unde: q – productivitatea muncii calculată după valoarea adăugată;

VA – valoarea adăugată;

Nms – numărul personalului mediu scriptic;

Pentru alte servicii la care atât efectele cât și eforturile sunt ușor de măsurat (exemplu – în laboratoare) se pot folosi calcule care au la bază normele de timp sau de muncă. O altă metodă de măsurare a productivității are la bază analizele comparative pentru servicii similare oferite de mai mulți operatori.

Necătfînd la faptul că influența din partea operatorilor ce prestează servicii de comunicații electronice asupra factorilor externi ai ramurii este limitată, prin, desfășurarea activităților pentru activizarea cererii, pe calea lărgirii rețelei de întreprinderi și punctelor de prestare, diversificarea gamei de servicii și publicitatea lor, creșterea accesibilității și calității deservirii consumatorilor.

Operatorii creează condiții pentru creșterea volumului serviciilor oferite și corespunzător a productivității muncii în domeniul dat.

La sporirea productivității muncii contribuie un număr variat de factori:

1. Factorii tehnici care au în vedere nivelul atins de știință, tehnica, tehnologie la un moment dat;

2. Factorii economici și sociali se referă la organizarea serviciilor și a muncii atât la nivel micro cât și la nivel macroeconomic, condițiile de muncă și viață;

3. Factorii umani și psihologici, se referă la pregătirea școlară, nivelul de cultură, adaptare la condițiile de muncă, viața de familie, influența religiei și a tradiției în alegerea meseriei;

4. Factori de structură influențează nivelul productivității muncii prin schimbările survenite în structura ramurei și subramurei economiei naționale.

Căile de sporire a productivității muncii sunt:

- automatizarea, robotizarea, promovarea tehnicii noi – coordonate esențiale ale progresului tehnic contemporan, acestea atrag după sine sporirea productivității deoarece asigură obținerea unei productivități mai mari cu aceleași cheltuieli de muncă, favorizează diminuarea celorlalte cheltuieli.

- gradul de înnoire a serviciilor – prin perfecționarea caracteristicilor constructive, funcționale, estetice, ergonomice, în vederea satisfacerii la un nivel înalt are implicații asupra creșterii productivității muncii.

- perfecționarea organizării producerii și a muncii – utilizarea maximă de către personal a factorilor de producție asigură creșterea productivității muncii. Utilizarea rațională a timpului de lucru, organizarea în condiții optime a activităților cu caracter auxiliar, îmbunătățirea activității de reparație și întreținere, asigurarea energiei necesare, aprovizionarea cu scule și dispozitive a locurilor de muncă, condiții optime sub raportul tehnicii securității muncii.

- pregătirea și perfecționarea resurselor umane – formarea profesională și perfecționarea continuă a acestora, reprezintă principala cale de autovalorificare și dezvoltare a factorului uman, de valorificare superioară a potențialului creativ și anticipativ ale omului. De aceasta depinde receptivitatea și viteza de adaptare la nou, reintegrarea rapidă a resurselor umane în activități utile a societății.

- cointeresarea materială a personalului – condiționează veniturile populației de rezultatele obținute.

O importanță deosebită în această direcție o are aplicarea unui sistem de repartiție care, pe de o parte, să determine cât mai corect mărimea salariului fiecărui lucrator, adică ceea ce i se cuvine conform muncii depuse și, pe de altă parte, să asigure un sistem de norme de muncă care să stabilească aportul fiecăruia la activitatea efectuată. Orice neglijare în acest domeniu se reflectă nefavorabil, mai devreme sau mai târziu, în sensul unei insuficiente cointeresări, atunci când veniturile nu se majorează corespunzător muncii depuse.

Toți acești factori contribuie la reducerea cheltuielilor de muncă și contribuie la organizarea acesteia mai intensiv și mai productiv.

Implementarea sistemelor de transmisiuni prin liniile de cablu cât și în spațiu deschis, reduc cheltuielile de muncă pentru deservirea traseului de linie.

Implementarea complexă a activităților pentru perfecționarea organizării muncii permite rezolvarea sarcinilor economice, psiho-fiziologice și sociale.

În planul rezolvării *sarcinilor economice* ele contribuie la utilizarea rațională a resurselor de muncă și materiale, la creșterea productivității muncii, micșorarea prețului și îmbunătățirii calității lucrului.

Din punct de vedere *psiho-fiziologic* ele sunt îndreptate spre crearea, în procesul de muncă, a condițiilor pentru păstrarea sănătății omului și asigurarea capacității înalte de muncă pe parcursul desfășurării activității.

Importanța socială a activităților pentru perfecționarea organizării muncii constă în crearea la întreprinderi a unui climat favorabil, care să contribuie la dezvoltarea multilaterală și armonioasă a personalității, la asigurarea încrederii lucrătorilor.

O prioritate mare în organizarea activităților de comparație cu cele tehnologice este ceea ce ele, de regulă, nu necesită pentru implementare cheltuieli esențiale dar asigură un efect în termeni foarte scurți.

3. Concluzie

În condițiile reformei economice radicale, orientate spre crearea relațiilor de piață, lucrul asupra cercetării și folosirii rezervelor de creștere a productivității muncii este un element important al conducerii întreprinderii, un factor obligatoriu al stabilității și stării economice, al dezvoltării tehnice și sociale, și al ridicării capacității de concurență.

4. Bibliografie

1. Constantin Bob, N. Lisandru, M. Gheorghescu ș.a. "Economia întreprinderii". București: Ed. Academiei de Studii Economice, Catedra de Comerț, 1997.
2. Nicolae Ciornîi, Ilie Blaj. „Economia firmelor contemporane,,. Chișinău: Ed. Prut Internațional, 2003.
3. Maria Gheorghită "Economia întreprinderii industriale", manual universitar. Editura ABC, Chișinău 2011.
4. www.ase.ro